

บทความออนไลน์

โปรดปล่อยให้คนรุ่นใหม่ได้หลงใหลใฝ่ฝัน

คุยกับ วีรพร นิติประภา

“อยากเป็นนักเขียน และไม่อยากเป็นนักเขียน ไปจนถึงไม่รู้ว่าจะอยากเขียนมั๊ย หรืออยากเป็นอะไรสักอย่างหรือไม่” คือข้อความที่ วีรพร นิติประภา นักเขียนรางวัลซีไรต์สองสมัย บอกเล่าไว้ผ่านเฟซบุ๊กถึงเรื่องเวิร์คช็อปนักเขียนที่เธอกำลังมุ่งมั่นทำอยู่

ภาพผู้คนนั่งล้อมวงกัน บอกเล่าเรื่องราวอันพุกพอง ชีวิตที่ไม่สมหวัง ความฝันที่อยากเขียน และไม่มั่นใจว่าจะเขียนได้ไหมให้กับคนแปลกหน้าฟัง ได้เกิดขึ้นในเวิร์คช็อปที่วีรพรทำขึ้นมาในหลายๆ ครั้ง และเป็นโอกาสเดียวกับที่เธอได้ฟังความรู้สึกจากคนรุ่นใหม่ที่มาจากหลากหลายอาชีพ

บทสัมภาษณ์นี้เริ่มต้นด้วยการคุยกับวีรพรถึงเวิร์คช็อปที่เธอทำขึ้น และชวนกันคิดไปถึงทั้งภาพใหญ่ๆ ของสังคมไทย และปัจจัยที่ลึกลงไปว่า อะไรทำให้คนรุ่นใหม่ต้องเจอกับความเจ็บปวดเพราะหาตัวเองไม่เจอ และการหลงทางในเขาวงกตที่ยากจะหาทางออกได้

เห็นว่าเวิร์กขอปเรื่องการเขียนของคุณมีคนรุ่นใหม่ ๆ หลายคนเข้าร่วมด้วย

ส่วนใหญ่ก็เป็นคนรุ่นใหม่นะ แต่จริง ๆ แล้วเนื่องจากว่าเราไม่ได้ public เท่าไหร่ มันเลยเป็นเวิร์กขอปที่คนจะพบจากคนที่เป็นแฟนคลับทำนอง ซึ่งส่วนใหญ่แฟนคลับของเราก็เป็นคนที่อายุน้อย

ตอนที่คุยกับคนรุ่นใหม่หลาย ๆ คน คุณเห็นจุดร่วมอะไรของพวกเขบ้าง

ส่วนหนึ่งคนที่มาเพราะเขาไม่รู้ว่เขาอยากเป็นอะไร ไม่แนใจว่อยากทำอะไร อยากเป็นนักเขียนมัย อีกส่วนหนึ่งก็มาเพราะว่มีความรู้สึกว่ตัวเองต่ำต้อยด้อยค่า ซึ่งเราพบเยอะมากจนรู้ประหลาดใจกับเรื่องนี้ เราไม่ได้คาดหวังว่คนอายุน้อย ๆ ของประเทศนี้จะรู้สึกแบบนั้น พวกเขาอยู่กับความรู้สึกว่ทำอะไร ๆ ก็ไม่ดี ทำอะไร ๆ ก็ไม่เก่ง ทำอะไร ๆ ก็ไม่ได้ ซึ่งก็มีจำนวนไม่น้อย ที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของพ่อแม่ เราก็ไม่แนใจว่พ่อแม่เขาต้องการแบบนี้มัย แต่เขารู้สึกว่เขาไม่ได้ดีเท่าที่พ่อแม่อยากให้เป็น ความคาดหวังของครอบครัวนะ จำนวนนึ่งก็คือแน่นอน อยากเป็นนักเขียน ตั้งใจมาเลย อย่างนั้นก็มี

ดูเหมือนความรู้สึกว่าทำอะไรก็ไม่ดีไปหมด จะเป็นอารมณ์ร่วมของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันนี้

เราเลยออกแบบให้ตัวเวิร์กชอปมันตอบตรงนี้ด้วยนะ คืออย่างน้อย ๆ ให้รู้ว่าชอบมั๊ยที่จะเขียน ถ้าไม่ชอบก็ทำแบบอื่น งานสรรค์แบบอื่น ไปเป็นช่างภาพ กราฟิกดีไซน์เนอร์ ทำละคร ทำหนังอะไรก็แล้วแต่ ทำสร้างสรรค์ชนิดอื่นนอกเหนือจากเขียน

คือประเทศนี้มันไม่เคยสอนเด็กว่าชอบอะไร เราไม่เคยปล่อยให้เขาชอบด้วยซ้ำ เราบอกเขาว่าอันนี้ดี อันนี้ไม่ดี ไม่เคยถามเขา ไม่เคยให้เขาเลือกเอง คุณถามพ่อแม่ร้อยทั้งร้อยอยากให้ลูกเป็นอะไร หมอ หมออย่างเดียว เพราะว่าหนึ่งรายได้มันดี มันมั่นคง อยู่ในตลาดเสมอ ตอบสนองในแง่ของเศรษฐกิจตลอดเวลา แต่ว่ามันไม่ได้เป็นตัวชีวิตว่ามันเป็นชีวิตที่ดี

ในมุมมองของคุณแล้ว คิดว่าทำไมคนรุ่นใหม่ถึงหลงทางกัน

เพราะสังคมเราไม่สนใจว่าเขาชอบอะไร การดูแลของผู้ใหญ่กลายเป็นการชี้แนะว่าเธอควรจะเป็นนั่น ควรจะทำนี้ แม่บอกลูกว่าเธอควรที่จะเรียนภาษาจีนไม่ใช่ภาษาเกาหลีหรือญี่ปุ่น เธอต้องเรียนดนตรี เรียนวาดเขียนอะไรแบบนี้ นั่นคือการดูแล ในขณะที่การดูแลผู้คนที่ให้เติบโต มันคือการช่วยเขาให้ค้นหา potential หรือความเป็นไปได้ที่จะเป็น คนเราถ้ามันเจอสิ่งที่ชอบ ได้ทำสิ่งที่ชอบ มันก็ประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง ครึ่งหนึ่งเลยนะ ที่เหลือก็เป็นเรื่องของทักษะ แล้วอีกจำนวนน้อยนิดก็เป็นเรื่องของดวง ของโชค หรือโอกาสที่ผ่านเข้ามา แต่จริงๆ ครึ่งหนึ่งเลยก็คือ ชอบมันรีเปล่า

ซึ่งจะรู้ว่าชอบได้ ก็ต้องมีโอกาสได้ลอง

ใช่

แต่ปัญหาใหญ่คือพวกเขาไม่มีโอกาสนั้น

นั่นแหละค่ะ พ่อแม่ก็ไม่ได้ให้ลูกเรียนเขียน เรียนดนตรีตั้งแต่อายุน้อยๆ แต่ให้ไปเรียนกวดวิชา ห้ามอ่านหนังสือการ์ตูน เพราะการ์ตูนไม่ดี คือเราไม่มีมือเขียนการ์ตูนดีๆ เราไม่มีคนออกแบบเกมดีๆ ก็เพราะว่าเกมไม่ดี เราไม่มีหลาย ๆ อย่างที่เราควรจะมีเหมือนประเทศอื่นๆ ไม่มีเด็กที่เก่งแพชชั่นเพราะคุณให้เขาตัดผมทรงเดียวไปจนถึงอายุ 24

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

อันนี้เราพูดถึงพ่อแม่ชนชั้นกลางนะ เราไม่พูดถึงคนชั้นล่างลงไปซึ่งไม่มีทางเลือกมาก จะสืบทอดการทำเกษตรกรรมตามพ่อแม่ไป หรือว่าแค่มิรายได้ เราพูดถึงคนชั้นกลางในเมืองซึ่งพ่อแม่ก็จะเข้ามาอยู่มั่วๆ ในทุกเรื่อง บอกทุกอย่าง ต้องกินอะไร กินอันนี้ดีนะ แต่งตัวแบบนี้สวยนะ เลือกพรรคนี้ละ อย่าเลือกอันนั้น

ถามว่าทำแบบนี้ไปแล้วเมื่อไหร่ลูกจะโต ปัญหาของพี่คือการที่พ่อแม่ต่างหากที่ไม่ได้ใช้ชีวิต พ่อแม่ไม่ได้ใช้ชีวิต ลูกก็ไม่ได้ใช้ชีวิต พ่อแม่ก็ไม่ได้มีชีวิตอย่างที่ตัวเองอยากมี พ่อแม่ไม่ได้แต่งงานกับแม่ที่ตัวเองชอบจริงๆ ผู้หญิงคนนี้ก็ดีนะ ครอบครัวเราเข้ากันได้ดีนะ ก็แต่ง เป็นแม่ของลูก มีลูกสักคนสองคน แล้วลูกก็เช่นกัน แต่งตัวให้ดูดีนะ เรียนในโรงเรียนเท่าที่สามารถสนับสนุนได้ เอนทรานส์ตามเวลา เรียนจบตามเวลา แล้วหลังจากนั้นก็บ้านแล้วก็รถต้องมี มีทำไม

หรือพ่อแม่เองก็คาดหวังลูกในแบบที่อุดมคติเกินไปรีเปล่า

ใช่ แล้วก็มีไม่กี่แบบ ปัญหาคือไม่ใช่ว่าเป็นรูปแบบที่ดีเท่านั้น แต่มีภาพของลูกไม่กี่แบบ เราไม่มีความฝันที่พ่อแม่อยากมีลูกเป็นร็อกเกอร์นะ ไม่มีภาพนั้น เราไม่มีภาพลูกเป็นเกมเมอร์ ภาพลูกเป็นแชมป์สนุกเกอร์ ภาพลูกเป็นนักวาดการ์ตูน ดาราหนังโป๊ รายได้พันล้าน เรามีแต่ภาพที่เขายื่นให้เรา หมอ ตำรวจ ทหาร พยาบาล ทำงานธนาคาร การเงิน อย่างที่สุด นอกกระแสมาหน่อย ดีไซน์เนอร์ออกแบบเสื้อผ้า เก๋ๆ ชิคๆ

เมื่อเป็นแบบนี้ เวลาเราถามว่า “โตขึ้นลูกอยากเป็นอะไร” มันก็คือถามเพื่อความสบายใจเสียมากกว่า

ใช่ แล้วคุณก็ไม่เคยสนใจนิสัยใจคอของเขา เวลาที่คุณจะตัดสินใจเลือกให้เขา อย่างเช่น หมอ มันก็กึ่งๆ นักวิทยาศาสตร์อะนะ มันก็เรียนหนัก ถ้าลูกคุณขี้เกียจสันหลังยาว รักจะนอน คุณก็ไม่ดูนิสัยมัน คุณก็ปล่อยให้มันไปเรียนหมอ ต้องไปเคี้ยวเข็ญกันอีก ถ้าลูกสลัวๆ หน่อย มันก็ไม่ผิดไม่ใช่หรือ เราไม่ได้เกิดมาต้องทำงานหนัก อยากอยู่เฉย ๆ มันก็จะมึนอะไรอย่างหนึ่งที่เข้ากับนิสัยอยู่ดี หรือว่าคุณกำหนดไว้แล้วว่าอะเป็นหมอ

ปัญหาก็คือถ้าเขาได้เรียนหรือเรียนได้ มันก็ไม่เป็นไร แต่ว่าถ้าเรามีเด็กร้อยคน เป็นหมอได้สองสามคน แล้วที่ถูกเคี้ยวเข็ญไว้แต่ไปไม่ได้ เขารู้สึกผิดกับตัวเอง เขารู้สึกอ่อนด้อยค่า เขารู้สึกไร้สาระ ไม่สามารถ แล้วตอนนี้เขาจะเลือกเรียนอะไรก็แล้ว ขอให้เข้าจุฬา ธรรมศาสตร์, มหิดล ตอนนี้ก็กรูกันเข้าคณะต่างๆ ที่เขาไม่ได้ชอบ เพราะเขาไม่ได้ถูกสอนมาให้ชอบอะไร หรือว่าเขาชอบอะไร แต่เขาถูกสอนมาให้เขาควรชอบอะไร

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

ที่นี่เราก็จะผลิตบุคลากรอีกแบบคือเรียนภาษาไทยทั้งที่ไม่ได้ชอบภาษาไทย เรียนภาษาอังกฤษทั้งที่ไม่ได้ชอบภาษาอังกฤษ เรียนบัญชีทั้งที่ไม่ได้เป็นคนละเอียดเลย เกลียดตัวเลขเป็นที่สุด เพื่อที่จะได้เข้ามาหาวิทยาลัยแล้วก็ทำให้พ่อแม่สบายใจ ซึ่งในจำนวนนี้ก็อาจจะมีคนทีเด็บโตและเข้มแข็งพอที่จะเลือกออกมาเปิดร้านสักร้านหนึ่ง คร่ำเคร่งกับการถ่ายรูป ไปเป็นช่างภาพ เล่นละครระหว่างอยู่มหา'ลัยแล้วออกมาทำละคร มีจำนวนหนึ่งที่เป็นแบบนั้น ก็ถือว่าโอเค แล้วก็จำนวนหนึ่งที่ซัดเซไปเรื่อยๆ ภูไม่เคยเลือก แล้วก็ไม่เคยต้องเลือกเอง ไม่รู้ว่าจะต้องเลือกอะไร ก็ไปเรื่อย ๆ แบบนั้น

คุณคิดอย่างไรกับคำถามว่า “โตขึ้นอยากเป็นอะไร”

ชีวิตมันสั้นนะ เวลาเราอยู่กับลูก เราก็เคยถามว่าเขาอยากเป็นอะไร จริง ๆ มันก็เป็นคำถามที่ไม่ได้ solid อะไรมากมาย ในชีวิตคนหนึ่งคนมันก็ควรเป็นทุกอย่างอะเนอะ เป็นลูกอยู่ช่วงหนึ่ง เป็นนักเรียนช่วงหนึ่ง ออกมาทำงานแบงก์ช่วงหนึ่ง เป็นนักเล่นหุ้นสักช่วงหนึ่ง เราเองก็ทำแบบนั้น เราเริ่มเขียนตั้งแต่อายุน้อยๆ แต่ไม่ชอบ เลยทำโฆษณา ทำขายของ ทำแม่กกาซิน เขียนบทความ เรื่องสั้น จนกระทั่งอายุ 48 เราก็ลองเป็นนักเขียนนิยาย มันก็เวิร์กนะ อย่างอื่น ๆ มันก็เวิร์กของมัน

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

เราอยากลองทำนี่ก็ทำเลย มันไม่ได้หมายความว่าเราทำงานเพื่อเงินอย่างเดียว เราทำงานเพื่อหลายสิ่งหลายอย่างมาก การเรียนรู้ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งนี้ น้อยคนนักที่จะรู้ว่าเราอยากเป็นอะไรด้วยซ้ำ

ถ้าถูกถามว่าโตขึ้นจะเป็นอะไรดี คุณจะตอบคำถามนี้ยังไง

เขากถามเหมือนกันว่าโตขึ้นเขาเป็นอะไรดี ก็ตอบว่าไม่รู้ แม่ไม่รู้ แม่ใช้มาชีวิตเดียว ซึ่งก็ต้องเป็นชีวิตที่ขึ้น ๆ ลง ๆ ไม่ได้มีความสุขมากกว่าคนอื่น ประสบความสำเร็จมากกว่าคนอื่น หรือมีอะไรดีมากกว่าคนอื่น ตอนนี้อย่าให้เป็นนักเขียนมีรางวัลแล้ว เราก็ต้องตอบเหมือนเดิมอะ เราใช้มาชีวิตเดียว แล้วเราก็ไม่รู้ว่ามีมันดีพอสำหรับเขามั้ย

แต่เราจะบอกเขาเสมอว่า “ถ้าไม่ใช่หรือไม่ชอบ ก็เลิก แล้วเริ่มใหม่” ต่อให้คุณจบปริญญาเอกตอนนี้แล้ว มันไม่ใช่ ไม่ชอบ เริ่มใหม่ได้ อันนี้ที่ประเทศไทยไม่เคยสอนเด็กว่าชีวิตมันไม่ผูกพัน เราไม่เคยสอนเด็กว่าท้องในวัยเรียนมันจะจบแค่ตรงนั้น ชูเด็กตลอดเวลา อย่ามีแฟนนะเดี๋ยวท้อง แทนที่จะให้ยาคุมกำเนิดก็ไม่ให้ ท้องแล้วเรียนไม่จบ หมดอนาคต อย่างนะอย่าติดยานะ ติดยากี่ไปเลิกยา

ชีวิตพวกเรามันมีทางเลือกเป็นพัน ๆ เสียด้วยซ้ำ ชีวิตคือการเลือกไปเรื่อย ๆ คือการ balance ไปเรื่อย ๆ ชีวิตคือการล้มแล้วลุกแล้วเรียนรู้ ชีวิตมันสนุกแบบนั้น มีสีสันแบบนั้น แต่เราไม่ซัพพอร์ต เพราะพ่อแม่ก็กลัว ลูกก็กลัว เลี้ยงลูกมาแบบกลัว ๆ เขามาหา ลัยไม่ได้แล้วชีวิตจะเป็นยังไงก็ไม่มี เพราะเขาบอกว่าถ้าไม่จบมหา'ลัยก็จะมีไม่มีงานทำ ชูเด็กตลอดเวลา

คุณคิดว่าการศึกษาของเด็กเป็นผลวัฒนธรรมอำนาจนิยมมัย ที่ใช้อำนาจในครอบครัวยกกำหนดให้เด็ก ๆ ทำตามคำสั่งตลอดเวลา

อันนั้นก็ส่วนหนึ่ง แต่อีกเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วยก็คือเราไม่มีรัฐสวัสดิการที่ดีพอ ถ้าเรามีรัฐสวัสดิการที่ดีพอหมายความว่าทันทีที่เด็กคนหนึ่งออกจากระบบการศึกษา รัฐก็เริ่มจ่ายแล้วนะ เพราะงั้นเขาก็จะมีช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตในการ explore ก่อนที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นต่อไป แล้วก็ไม่มีภาระผูกพันอะไร แต่เมื่อเขาเข้าขั้นต่อไปแล้วไม่ชอบ เขาก็กลับมาเริ่มต้นใหม่ แน่นนอนอย่างอเมริกามันก็มีปัญหา student loan ซึ่งแพงมาก คล้าย ๆ กยศ. บ้านเรา คนหลาย ๆ คนใช้เวลาทั้งชีวิตจ่ายคืนหนี้สินอันนี้ แต่อย่างน้อยก็มีโอกาส

คุณคิดอย่างไรกับชีวิตวัยรุ่นหลาย ๆ คนที่ยังไม่รู้ว่าจะตัวเองอยากเป็น หรืออยากทำอะไรในอนาคต

มีเรื่องเล่าให้ฟัง สมัยก่อนตอนเราอยู่เมืองนอก คือเราเช่าบ้านเป็นบ้านแบ่งเช่า มีฝรั่งชื่อไมเคิลอายุ 30 แล้วส่วนเราอายุ 19 ไมเคิลเรียนหมอปีหนึ่ง คืนหนึ่งเราได้ยินเสียงไมเคิลร้อง เราก็ก่อออกไปดู เลือดโซกเลย เขาโดนคนบ้ากัดมา คือไมเคิลทำงานเป็นบุรุษพยาบาลบ้านตอนกลางคืน ส่วนตอนกลางวันเ็นเรียนหมอ

ตอนที่ทำแผลเราก็กถามเขา ไมเคิล ถามจริงๆ เถอะ อายุ 30 แล้ว ทำไมเพิ่งเริ่มเรียนหมอ กว่าจะจบก็ 40 นะ แก่ตาย ไมเคิลก็มองหน้าแล้วก็พูดด้วยความเมตตาว่า วีรพร ฟังนะ ฉันออกจากบ้านตอนอายุ 15 แล้วก็ทำงานไปเที่ยวไป ประเทศเธอดีฉันก็ไปมาแล้ว จนฉันอยากรู้ว่าฉันอยากเป็นอะไร ฉันถึงกลับมาเรียน เพื่อจะเป็นในสิ่งที่ฉันอยากเป็น ฉันเรียนจบตอนอายุ 40 ตายตอนอายุ 60 ฉันมี 20 ปีเป็นคนแบบที่ฉันอยากเป็น ไม่พอหรือ คำตอบคือพอเสียยิ่งกว่าพอ เมื่อเทียบกับคนอื่นที่ไม่รู้ด้วยซ้ำว่าชีวิตอยากเป็นอะไร

ข่าวคราวสุดท้ายที่เราได้ยินคือ ไมเคิลกลับไปเป็นหมอในหมู่บ้านชนบทเล็ก ๆ ในอินเดียที่เขาเคยอยู่ เป็นหมอในหมู่บ้าน ไม่ใช่เรื่องเงิน เป็นเรื่องที่คุณคนหนึ่งมีชีวิตในแบบที่เขาอยากมี

เห็นไหม เด็กไทยอาจจะไม่มีโอกาสนั้นด้วยซ้ำ บางคนอาจจะไม่มีชีวิตที่อยากเป็น หรือรู้ว่าอยากเป็นด้วยซ้ำ อย่างพี่มานั่งเขียนหนังสือเล่มแรกตอนอายุ 47 แล้วก็เฮ้ย ฉันชอบวะ นอกจากหนึ่งฉันชอบแล้ว สองก็มีคนชอบด้วย ขายได้ด้วย ไม่พอ ได้รางวัลด้วย คือเราไม่ได้รู้เรื่องนี้เลยจนกระทั่งพี่อายุ 47 ถ้าคิดว่าอายุตั้ง 47 แล้วอย่าเลยอย่าไปลงทุนทำอะไรที่ไม่เคยทำเลย เราก็คงจะไม่รู้เรื่องนี้ จะไม่ได้รู้ว่าตัวเองมีศักยภาพที่ทำได้

คุณค่อนข้างเชื่อในความเป็นไปได้ของคุณ

แถมเป็นไปได้มากกว่าหนึ่ง และก็นั่นเองความเป็นไปได้มีแต่เราเท่านั้นที่จะรู้ผ่านสิ่งที่เราทำ

ซึ่งนอกจากความเป็นไปได้ที่จะเป็นแล้ว ถ้าลองแล้วมันไม่ใช่ก็จะได้รู้ว่าไม่ใช่จริง ๆ

เมืองนอกเขาก็เป็นแบบนี้ มันเป็นเรื่องสวัสดิการ เมื่อไม่มีรัฐสวัสดิการ คุณก็ไม่มีทางลองถูกลงผิดด้วยซ้ำ ในครอบครัวชนชั้นกลางค่อนข้างไม่หุรหุรธรรมดา ถ้าคุณเอนทรานส์ปีแล้วติด คุณก็ต้องก้มหน้าก้มตาเรียนไป เพราะพ่อแม่ของคุณไม่มีเงินมากพอให้คุณได้ลองเอนทรานส์ใหม่ เริ่มต้นใหม่ มันไม่ได้ และเมื่อคุณเรียนจบ คุณก็ต้องรับหางานทำเพราะมันไม่มีรัฐสวัสดิการ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

ทันทีที่คุณเรียนจบคุณก็ต้องผ่อนภาระพ่อแม่ด้วยการทำงานอะไรก็ได้ ว่าจะรู้สึกตัวอีกทีก็ห้าสิบบ หกสิบบ หกสิบบ ชีวิต และแน่นอนระหว่างทางคุณก็จะเป็นพ่อแม่ในแบบที่พ่อแม่คุณเป็น เพราะคุณไม่รู้จักรักชีวิตไง คุณไม่ได้ลองแบบอื่น ๆ คุณไม่ได้ลองไปเป็นช่างภาพถ่ายสารคดี คุณถ่ายพอร์ตเทรตตลอดเพราะเขาจ้างคุณถ่ายพอร์ตเทรต เป็นช่างภาพถ่ายภาพ ลามะ หรือปลาวาฬ คุณอาจจะไปเป็นช่างภาพถ่ายปลาวาฬที่เก่งที่สุดในโลกก็ได้ แต่คุณไม่รู้ เพราะคุณไม่มีโอกาสนั้น

คุณจนถึงตรงนี้ก็เริ่มเห็นภาพปัญหามากขึ้น ที่ทำให้ความรักหรือความมั่นใจในตัวเองของวัยรุ่นหลายๆ คนมันจืดจางไปและมีเหลืออยู่น้อยมาก

น้อยมาก แล้วก็จริง ๆ คำถามว่าชอบอะไรยังเป็นรองคำพูดประจำบ้าน “ดูอย่างลูกบ้านนู้นสิ” มีเด็กคนไหนไม่เคยได้ยินบ้าง ไปเอาลูกบ้านนู้นมาทำลูกสิจะได้หมดเรื่องหมดราวไป มันเริ่มจากการที่คุณดูคนอื่นเป็นตัวอย่าง ดูอย่างลูกบ้านนู้นสิ เขาสอบหมอได้ เขานั่นเขานี้ได้ เขาได้แชมป์โอลิมปิก ฟิสิกส์เคมีชีววะ อะไรอย่างเนี่ย แต่เขาไม่เคยดูว่าคนคนหนึ่งมี potential อะไรมั้ง ในฐานะมนุษย์หนึ่งคน ความเป็นคนดีมีน้ำใจ น่ารักอ่อนโยน ร้องไห้เก่ง ถูยน้ำลายไกล ถักนิตตั้งสวย มันไม่ถูกมองเห็นเลยอะ พ่อแม่ซึ่งอยู่บ้านเดียวกับเราดันไปสนใจบ้านนู้น เรามองปลายทางแต่ระหว่างทางเห็นมัยค์คุณก็ถูกทำให้เชื่อว่าไอ้ลูกบ้านนู้นดีกว่าเราเสมอ หมดบ้านนู้นก็มีบ้านนี้ หมดบ้านนี้ก็ยังมีบ้านโน้น

ถ้าสมมติว่าคุณเป็นลูกแล้วคุณแต่งตัวประหลาดจากคนอื่นนิดเดียว พ่อแม่คุณก็ไม่สบายใจแล้วนะประเทศนี้ คุณถูกเทรนต์มาว่าจะต้องตัดผมทรงนี้จนถึงอายุ 24 ใส่เสื้อผ้าเหมือนกันหมดในรร. ทุกอย่างในช่วงการเติบโตของเด็กคนนึงเนี่ย หุ่เมเทเพื่อให้เด็กคนนึงเหมือน ๆ กันกับเด็กคนอื่น ๆ เหมือนได้ก็ดี ไม่เหมือนขึ้นมาก็เศร้า และแน่นอนว่าเราไม่มีคนที่ดีกว่านี้

**คุณมองภาพที่ชีวิตคนรุ่นใหม่ ๆ โดยเฉพาะเจเนอเรชั่นวายไปถึงอัลฟ่าต้องอยู่ภายใต้โลกที่มันถูกควบคุมด้วย
รุ่นเบบี้บูมเมอร์ยังไงบ้าง**

โหดร้ายมาก จริง ๆ เรามีปัญหากับบูมเมอร์เสมอ เขาอยู่ในช่วงหลังสงครามแต่ไม่เจอสงคราม เขาก็ได้ใช้เทคโนโลยีที่มันก้าวกระโดดในช่วงสังคมนั้น คือมีอาหารกระป๋อง อาหารแช่แข็ง มีทะเลที่ใส มีการเดินทางโดยเครื่องบินที่สบายและปลอดภัย มีแอร์คอนดิชัน มีเครื่องทำความเย็น คือมีช่วงชีวิตที่สบายมากเมื่อเทียบกับชีวิตก่อนหน้านั้น เราไม่เข้าใจว่าเขาเหลือโลกพังๆ ไบนี้ไว้ให้คนรุ่นหลังได้ยังไง เขาคิดอะไร คนในคณะรัฐบาลล้วนแล้วแต่เป็น บูมเมอร์ทั้งสิ้น แล้วคำถามคือ คุณเหลืออะไรให้คนรุ่นหลัง

พวกเขาอาจจะรู้สึกว่าได้มีภาระอะไรแบบนั้นรีเปลา

แล้วทำไมถึงรู้สึกแบบนั้นล่ะ เห็นมัย เกิดอะไรขึ้นกับศีลธรรมของคุณ คุณก็ยังคงพยายามบังคับ ริดรอน ในเชิงการเมือง สังคม เศรษฐศาสตร์ ในบริษัทใหญ่ ๆ ที่เจ้าของอายุ 60 คุณก็ตั้งกฎบ้า ๆ บอ ๆ กระทรวงศึกษา อายุ 60 คุณก็ตั้งกฎบ้า ๆ บอ ๆ มันเป็นคนจะครีเอทีฟได้ไง ผมบนหัวมันยังทำสีไม่ได้เลย เด็กเมืองนอกโกหัวไปข้าง ทำหัวสีเขียวไปข้าง นั่นต่างหากที่ทำให้คนมีความคิดสร้างสรรค์ มันอาจจะไม่ได้ออกมาในแง่แฟชั่นก็ได้ ครีเอทีฟ ในแง่ธุรกิจ ในแง่วิทยาศาสตร์ คิดนอกกรอบ

เมื่อเราก็คาดหวังกับคนรุ่นบูมเมอร์ไม่ได้ แล้วเราจะทำยังไงกับโลกที่มันกำลังจะพังลง

ให้คนรุ่นอัลฟ่าจัดการแทน เราคิดว่าเจเนอเรชันนี้น่าสนใจมาก เราเคยคุยกับน้องปรัชญาที่อายุ 14 ทำเพจเรื่องโรคซึมเศร้า ทำอะไรมากมาย หรือน้องเกรต้า ทุนเบิร์ก เด็กอายุ 16 ก็สั่นสะเทือนโลกทั้งใบไปแล้ว แล้วเรายังเจอเด็กฮองกงที่ออกไปชุมนุมอีก แล้วก็หวังว่าเขาจะทำการที่ฝันไว้ได้สำเร็จ เอาเข้าจริงแล้ว เราไม่ได้สนิทสนมกับคนเจเนอเรชันอัลฟ่ามากนัก ดูเหมือนว่าพีจะสนิทกับวายกับแซทมากกว่า

เราค้นพบว่าทั้งวายและแซท มีส่วนคล้าย ๆ กัน คือขาดความเชื่อมั่น หลงทางแล้วก็เดียวดาย ไม่ค่อยหลงใหลใฝ่ฝัน เราคิดว่าพลังทั้งหมดคือการหลงใหลใฝ่ฝัน ถ้าคุณเห็นเด็กคนที่ไร้พลังก็มั่นใจได้เลยว่าพ่อแม่มัน ห้ามไม่ให้มันฝัน เราจะรู้เลยว่าเขามาจากครอบครัวแบบไหน เขาเป็นผลผลิตของสังคมที่ตรงและอ้อม

หลายครอบครัวขอมีคำพูดว่า โตไปเป็นอะไรก็ได้ ขอให้เป็นคนดีก็พอ คุณคิดกับเรื่องนี้ยังไงบ้าง

พ่อแม่ที่มีลูกเป็นข้ามเพศเิงที่ขอบพูดเรื่องนี้ “ข้ามเพศยังก็ได้ เป็นคนดีก็พอ” แล้วถ้าไม่เป็นคนดีด้วย เป็นเกย์ด้วย จะไม่มีคุณค่าในการเป็นคนหรือ เด็กดีของเราคือเด็กที่ใฝ่รู้ แต่เราอยู่ในสังคมที่ไม่ให้เด็กใฝ่รู้ เราหวังว่าเขาจะรู้วิธีที่ใช้อินเทอร์เน็ต เราหวังว่าเขาจะเจอหนังสือที่ชอบแล้วนำไปสู่หนังสือเล่มอื่นๆ ที่หวังว่าเขาจะเจอประตูที่จะเปิดไปสู่ความเป็นไปได้อื่นๆ ที่พ่อแม่เขาหรือสังคมไม่ได้สอน อันนี้เด็กดีสำหรับเรา เป็นเด็กที่แสวงหาและแน่นอนว่าอาจจะเป็เด็กที่หัวแข็งเสียหน่อย

แล้วการหัวแข็งมีข้อดีอะไรบ้าง

เคยได้ยินคำพูดว่า “ถ้าดีพ่อแม่ไม่รักนะ” มั้ย เห็นมั้ยเราสอนเด็กมาให้ปกเปียกตั้งแต่สามขวบ เราบอกว่าอย่างๆๆ อย่าทำแบบนี้ อย่าดีเดียวไม่รัก เราต้องแลกความรักจากบุพการีอะ มันค่อนข้างเป็เด็กที่เศร้ายๆ อยู่ความจริงการดีมันคือการเข้าใจการรู้จักตัวเองแล้วอะ พอทันทีที่คุณเริ่มดีคือคุณไม่ได้ไปทางคนอื่น ไม่มากก็น้อย คุณอยู่ในทางที่เก็อบ ๆ จะเป็นของคุณ

แต่ถ้าคุณเริ่มจากการเป็นเด็กอ่อนโยน ว่านอนสอนง่าย นั่นหมายความว่าคุณอยู่ในทางของคนอื่นแล้ว อย่างน้อยก็ทางของพ่อแม่ไปแล้วครั้งนึง อาจจะเต็มตัวไปเลยก็ได้ โตขึ้นมาเป็นเด็กดีที่พ่อแม่รักแต่ไม่รู้ว่าจะตัวเองต้องทำไ้ เดียวพ่อแม่ก็ตายแล้ว พ่อแม่ควรจะรู้กันบ้างว่า เดียวตัวเองก็ตายแล้ว แล้วลูกต้องอยู่แบบไม่รู้ ไม่รู้ว่าต้องอยู่

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

ยังงี้ ทำยังงี้ แต่งงานกับใคร อยู่ในบ้านยังงี้ เด็กไทยเป็นแบบนี้ สักคมเราขึ้นมา บอกทุกอย่าง ครูอาจารย์สั่งให้ไป ซ้ายต้องไปซ้าย สั่งให้ไปขวาต้องไปขวา สั่งอยู่ตลอดเวลาจนสมองตาย จนไม่รู้ด้วยซ้ำว่าจะว่าชาวโลกเขาอยู่กันยังงี้ เด็กเมืองนอกมีเพศสัมพันธ์กันตั้งแต่อายุ 12 เขาก็เรียนปริญญาเอกออกพอร์ตได้ อันนี้ยกตัวอย่างนะ

คุณอยากบอกอะไรกับวัยรุ่นที่กำลังเจ็บปวดและหลงทาง

คุณอยู่ในโลกที่จริง ๆ แล้วมันเปิดกว้างมากนักรู้สำหรับเด็กรุ่นใหม่ คุณอยู่ในโลกที่เปิดกว้างที่สุดตั้งแต่ประวัติศาสตร์โลกเคยมีมา เรามีอินเทอร์เน็ต โลกมันไม่มพรหมแดน ใช้ให้มีประโยชน์ ใช้ให้เป็น เสรีหลากหลายต่าง ๆ อาชีพใหม่ ๆ ถักนิตตั้งก็ดูจากยูทูบ ในยูทูบมีทุกอย่างให้คุณ การทำคราฟต์เบียร์ ทำน้ำผลไม้ แปลงเพศจากหญิงเป็นชาย ชายเป็นหญิง อยากให้คุณได้มีโอกาสหาความเป็นไปได้ใหม่ ๆ ชอบก็ลอง ไม่ชอบก็เปลี่ยน และเป็นนักอ่านที่เข้มแข็ง

แล้วคุณคิดอย่างไรกับบูมเมอร์ที่มีอำนาจทางการเมืองอยู่ในประเทศนี้

คงไม่ฝากอะไรไปถึงเขา แต่จะแข่งอย่างเดียว (หัวเราะ) เราไม่เข้าใจเหมือนกันนะ ตอนหนุ่ม ๆ สาว ๆ พวกคุณก็เคยเป็นเจนที่แสนจะแฉวแฉว คือมีเอกลักษณ์ เป็นเอกเทศ เมื่อคุณเป็นผู้ปกครองในวันนี้ก็ขอให้คุณเปิดกว้าง และนึกถึงตอนที่พวกคุณอายุน้อย ๆ ปล่อยให้เจนถัดไปเติบโต เข้มแข็ง ซัพพอร์ตให้เจนต่อไปอยู่ได้ คือมันเป็นหน้าที่อยู่แล้ว

ในสิ่งที่ผ่านมา แทนที่จะไปบังคับเขา เพราะคุณกลัวว่าเขาจะไม่รอด เกือบกลืนให้เขารอด เขาจะรอดอยู่ในโลกของเขา ไม่ใช่โลกของคุณ โลกของคุณมันตายไปนานแล้ว โลกอนาคตของคุณนะ เพราะนั่นเด็กรุ่นใหม่คุณต้องซัพพอร์ตเขาอย่างเดียว ไม่ใช่ขึ้นมา ไปบังคับผลักดัน

คุณทำอะไรไม่ได้หรอก ความรู้ที่คุณมีมันทำอะไรไม่ได้ ถ้าเกิดเขาเชื่อคุณ ว่านอนสอนง่าย เขาจะสูญเสียพื้นที่ในช่วงเวลาของเขา เขาไม่รอด

ที่มา <https://thematter.co/pulse/veeraporn-interview-generations/82031>

